

Laiškas Juozapai Sruogai, [1929-06-20], [iš Kauno - į Berlyną].

Mielas Juozapai, / 1. Buvo gen. kon. Pflüger. Juokingas ir netvarkingas kaip visi bavariečiai.

Mielas Juozapai [1],

1. Buvo gen. kon. [2] Pflüger [3]. Juokingas ir netvarkingas kaip visi bavariečiai. Ministerija apie jo atvažiavimą nieko nežinojo – todėl nieks nepasitiko. Pasitikau stoty tik aš su savo asistentu. Daug padėjau jam padaryt vizitų, apvažiavau miestą ir t. t. [4] – išlydėjau stoty. Jis pažadėjo parūpint nakvynes ir pakvietė pas save į „arbatą“.

2. Parašiau laiškus į Leipcigą ir Dresdeną, prašydamas patarti, kur galima gaut juo pigesnė nakvynė. Ir tiek. Leipcigiškis [5] atsiliepė: veltui puiki nakvynė ir iškilmingi pusryčiai. Dresdeniškis [6] gi: veltui nakvynė 3 dienoms, vakarienė su profesoriais, miesto valdybos ir Švietimo ministerijos atstovais, toliau arbata su šokiais, toliau visokie „rudfartai“ [7], teatrai ir t. t. Malačiai vyrai!

3. Antra ekskursija (München ir t. t.) šiandie galutinai paaiškėjo: važiuoja. Kadangi jai aš patsai vadovausiu, tai išsiversiu: nenoriu dėl jos kitų klapatyti. Berlynan turbūt atvyksim labai anksti rytą (iš Kauno gi traukinys išeina 2 v. [8] 40 popiet. Iš Berlyno mes vėl tą pačią dieną išvažiuosime toliau: paka[k]s berlyniškiams klapato ir su viena ekskursija. Nenoriu varginti. Būnant Berlyne 1 dieną teks turbūt vaikščiot dviem grupėm, nes iš karto 30 žmonių – per didelė vataga. Šią dieną gal būtų galima visiems pakliūt į „Vaterlandą“ [9]. Tai ir man norėtūsi.

4. Užpernai p. [10] Sidzik. [11] rengė studentams „arbatą“. Kažin jis šiomet tai darys ar ne (kadangi tai visi konsulai daro)? Jeigu manytų daryti, tai būtų gerai liepos 4 d. [12], kai atvažiuosime, nes paskui kartu nebebūsime.

5. Su M. Jazbutaite [13] – nežinau, kaip išeis. Aš jau prieš 10 dienų prašiau per Petrėną [14], kad ji ateitų pas mane pasišnekėti ir pasirūpintų gaut vidaus pasą. Ji ir neatėjo, ir paso negavo. Jai vakar skambinau – paso neturi. Ultimatyviškai pasakiau, kad sekmadienį pasą man pristatytų. Nes pirmadienį aš jau būtinai turiu duoti kolektyvinį pasą vizuoti. Jei ji nepristatys savo paso, aš negalėsiu jos įrašyti, ir tuomet nieko aš negalėsiu padaryti. Reikalingas jai vidaus pasas, kurį ji visuomet gi gali gauti. Bet jeigu ji pati nesirūpina, tai vidaus pasą aš negi galiu jai išgauti. Turi tėvus, švogeri, kurie galėtų jai padėti, – juo labiau, kad man ji nesirodo ir neskambina. Susidaro įspūdis, kad ji kelione nelabai tesuinteresuota. Tuo tarpu Petrėnui 10 dienų bėgy tai aš nuolat primindavau. Tat jeigu kartais aš jos nenuvežčiau – aš nebūsiu kaltas: ką gi aš padarysiu, jei pati nesirūpina.

6. Ekskursijų sąstatas pamažu keičias. Galutiną sąstatą galėsiu išsiųsti vos pirmadienį. Beje, p. [15] Geručiu [16] gali pasakyti, kad atvažiuoja ir jo šefas, „Liet. aid“ sekretorius Adolf. Nezabitauskas [17].

7. Tavo vietoj Aniolui [18] aš ne tik pinigų neduočiau, bet ir į laišką nieko neatsakyčiau.

Labų dienų visie[m] – mes [19] kloniojamės Tau ir p [20]. Brone[i] [21].

Br. [22] Balys

Ketvirtadienis, 20 d.

KOMENTARAI

- [1] Juozapas Sruoga (1886–1957), diplomatas, vyriausias Balio Sruogos brolis, nuo 1925 m. rugpjūčio mėn. dirbo Lietuvos pasiuntinybėje Berlyne raštinės, vėliau konsulinio skyriaus vedėju.
- [2] ~ *santr* =gen[eralinis] kon[sulas].
- [3] Fridrich Wilhelm Pflüger, 1929 m. garbės konsulas Lietuvos garbės konsulate Miunchene.
- [4] ~ *santr* =t[ai]p t[oliau].
- [5] E. Biemann, 1929–1934 m. Lietuvos garbės konsulato Leipcige garbės konsulas.
- [6] Rudolf Maron, 1929–1933 m. garbės konsulas Lietuvos garbės konsulate Drezdene.
- [7] rundfahrt ~ *vok* =kelionė.
- [8] ~ *santr* =v[alanda].
- [9] Įspūdingas, išskirtinės formos daugiafunkcinis pastatas, vadinamas *House Vaterland*, Potsdamo aikštėje, Berlyno centre. Šiame pastate buvo milžiniškas kino teatras ir *Cafe Picadily* – didžiausia to meto kavinė pasaulyje.
- [10] ~ *santr* =p[onas].
- [11] ~ *santr* =Sidzik[auskas].
Vaclovas Sidzikauskas (1893–1973), diplomatas, teisininkas, 1922–1931 m. atstovas, įgaliotasis ministras Vokietijoje.
- [12] ~ *santr* =d[iena].
- [13] Marija Jazbutytė (1909–?), Juozapo Sruogos žmonos sesuo, tuo metu gimnazistė.
- [14] [Petrėnas].
- [15] ~ *santr* =p[onui].
- [16] Albertas Gerutis (1905–1985), diplomatas, spaudos darbuotojas. Nuo 1928 m. laikraščio *Lietuvos aidas*, vėliau ir Eltos korespondentas Berlyne.
- [17] Albertas Nezabitauskas (1901–1968), žurnalistas. 1929 m. baigė lituanistikos studijas Lietuvos universiteto Humanitarinių mokslų fakultete, buvo laikraščio *Lietuvos aidas* kalbos tvarkytojas.
- [18] Aniolas Sruoga (1890–1936), Balio Sruogos brolis, mirus tėvui Pranciškui Sruogai (1931 m.) – Baibokų ūkio paveldėtojas, tvarkytojas.
Juozapas Sruoga norėjo brolių Aniolą pasikviesti porai savaičių pailsėti į Berlyną. Buvo iškėlęs mintį, kad Aniolui prisijungus prie Balio Sruogos studentų ekskursantų kelionė ir viza į Berlyną kainuotų pigiau. Aniolas Sruoga į Berlyną tuomet nenuvažiavo.
- [19] Vanda Daugirdaitė-Sruogienė (1899–1997), istorikė, Balio Sruogos žmona, Dalia Sruogaitė (1925–2015), Balio Sruogos dukra, tuo metų ketverių metų mergaitė, Balys Sruoga (1896–1947), Juozapo Sruogos brolis, LU HMF dėstytojas, Slavų literatūros ir kalbų katedros docentas.
- [20] *santr* =p[oniai].
- [21] Bronė Sruogienė (1896–1950), Juozapo Sruogos žmona.
- [22] ~ *santr* =Br[olis].